

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 425/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej RIBÁR & PARTNERS, s.r.o., Halenárska 18A, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-21C/210/2010 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-21C/210/2010 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **8 000 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručanou ústavnému súdu 8. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní o náhradu škody a postupom Krajského súdu v Bratislave

v odvolacích konaniach vedených pod sp. zn. 2Co/938/2014 a sp. zn. 14Co/8/2022. Navrhuje, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 425/2025-13 zo 6. augusta 2025 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia označených základných práv postupom mestského a vo zvyšnej časti – k namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu – ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. Konanie o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) sa začalo 16. novembra 2010 podaním žaloby pôvodným žalobcom (KC Dierovňa, spol. s r. o) Okresnému súdu Bratislava I. Sťažovateľka ako žalobkyňa vstúpila do konania na návrh pôvodného žalobcu v máji 2011. Rozsudkom okresného súdu č. k. 21C/210/2010-551 z 22. septembra 2014, potvrdeným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2Co/938/2014 z 10. októbra 2018, bola žaloba sťažovateľky zamietnutá. Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5Cdo/2/2020 z 28. septembra 2021 zrušil dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, a potom aj krajský súd uznesením sp. zn. 14Co/5/2022 z 21. novembra 2023 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 22. septembra 2014. V novom konaní pred súdom prvej inštancie sa uskutočnili dve pojednávania – 19. marca 2025 a 12. mája 2025. Na poslednom z nich bol vyhlásený rozsudok o zamietnutí žaloby.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka poukazuje na jednotlivé skutočnosti, ktoré sú rozhodné pre posúdenie prietáhov:

4.1. K právnej a faktickej zložitosti uvádza, že rozhodovanie o náhrade škody tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ho po právnej stránke hodnotiť ako zložité. Miernu skutkovú zložitost' sporu identifikuje v konaní vedenom pred krajským súdom pod sp. zn. 2Co/938/2014, v ktorom sa vykonalo niekoľko pojednávanií a množstvo dôkazov.

4.2. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľky je toho názoru, že ani z časti neprispela k zbytočným prietahom, naopak, bola a je v konaní aktívna.

4.3. K postupu samotného súdu uvádza, že ani po viac ako 15 rokoch od začatia konania nie je napadnuté konanie právoplatne skončené ani v merite veci a ani v časti náhrady trov konania a ich výšky. Dĺžka rozhodovania na prvom stupni, v odvolacom a dovolacom konaní je neprimeraná, a postup mestského súdu a krajského súdu možno označiť za neefektívny a nesústredený.

4.4. Predmet sporu je pre sťažovateľku mimoriadne dôležitý, pretože napádané konanie sa týka porušenií práv, ktoré významne ovplyvnili jej majetkové práva.

5. Sťažovateľka ďalej argumentuje, že namietané zbytočné prietahy spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou (s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania) signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom na ďalšie konkrétne okolnosti možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti, a preto namieta aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

6. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodňuje stavom právnej neistoty, ktorý je neprimerane dlhý, dodávajúc, že vzhľadom na štádium konania je predpoklad, že predmetný stav neistoty nebude v dohľadnej dobe odstránený.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. V mene odporcu sa vyjadrila predsedníčka mestského súdu prípisom sp. zn. 1SprV/530/2025 doručeným ústavnému súdu 27. augusta 2025, ktorá na podklade prehľadu procesných úkonov vykonaných vo veci uviedla, že zákonný sudca sa s tvrdeniami sťažovateľky o nesústredenom a neefektívnom postupe v tejto veci nestotožňuje. Posudzovaný prípad nebol skutkovo jednoduchý, pretože vykonané dokazovanie smerovalo – aj s ohľadom na procesné návrhy sťažovateľky – k zisťovaniu aktuálneho stavu súvisiacich konaní týkajúcich sa určenia neplatnosti rozhodnutia valného zhromaždenia, neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu a dodatku k spoločenskej zmluve, ktoré boli v dôsledku riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov skončené až v priebehu napadnutého konania. A teda v priebehu napadnutého konania sa ustaloval skutkový a právny stav, ktorý mal priamy vplyv na dané konania. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky, predsedníčka súdu akcentuje, že relevantný doklad o rozhodujúcich okolnostiach (uznesenie okresného súdu č. k. 32Exre/261/2007-248 z 24. januára 2020) predložila až v konaní pred dovolacím súdom. Poukazuje tiež na dlhodobé zaťaženie všetkých súdnych oddelení veľkým množstvom pridelených a prerozdelených vecí, čo neumožňuje prejednať každú vec v primeranej lehote. Objektívny vplyv na doterajšiu dĺžku konania mala aj reforma súdnej mapy a veci s ňou súvisiace. Ústavnú sťažnosť považuje – pre neexistenciu takých argumentov, ktoré by mohli ospravedlniť pomalý postup súdu v konaní po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie – za opodstatnenú. Vzhľadom na okolnosti, za ktorých k tomu došlo, považuje požadované finančné zadost'učinenie za neprimerané vysoké.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neefektívnym a nesústredeným postupom mestského súdu v konaní trvajúcim 15 rokov bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, vyznačujúce sa takou intenzitou, ktorá odôvodňuje porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

10. Predmetné konanie o náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom a nezákonným rozhodnutím súdov v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. tvorí bežnú štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov, teda nie je po právnej stránke zložitá. Prejednávanú vec však v okolnostiach prípadu sťažovateľky ústavný súd hodnotí ako procesne náročnejšiu, a to najmä z hľadiska potreby zabezpečenia si spisov z iných všeobecných súdov. Poukazuje však na skutočnosť, že ani právne či skutkovo náročnejší prípad nesmie trvať v právnom štáte dlhú dobu. Doba v trvaní 14 rokov a 6 mesiacov [od podania žaloby (november 2010) do podania ústavnej sťažnosti (máj 2025)] však presahuje prípustný časový rámec rozhodovania o akejkol'vek zložitej právnej či skutkovej otázke. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokovanej veci. V uvedenej veci nejde o privilegovaný typ konania.

11. Pri hodnotení kritéria, ako sa sťažovateľka správala v konaní, v ktorom namieta priet'ahy, ústavný súd zistil, že k zdlhavejšiemu postupu súdu neprispela.

12. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup mestského súdu v napadnutom konaní. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

13. Z pripojeného spisu mestského súdu ústavný súd zistil, že konanie je poznačené nečinnosťou a neefektívnou činnosťou. Identifikoval nečinnosť mestského súdu (pôvodne okresného súdu) od pripustenia sťažovateľky do konania (máj 2011) do nariadenia prvého pojednávania vo veci (júl 2013). Potom súd prvej inštancie v zásade plynulo konal až do vyhlásenia prvého meritórneho rozhodnutia v septembri 2014. Následné obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na odvolacom súde (dvakrát, *pozn.*) a dovolacom súde, treba pričítať na ťarchu mestského súdu. Čas konania na inštančne nadriadených súdoch, ktorých výsledkom bolo zrušenie prvého meritórneho rozsudku súdu prvej inštancie z 22. septembra 2014 z dôvodu nepreskúmateľnosti (por. body 14.3 a 15 uznesenia dovolacieho súdu sp zn. 5Cdo/2/2020 z 28. septembra 2021, a body 6 a 7 uznesenia odvolacieho súdu sp zn. 16Co/5/2022 z 21. novembra 2023), totiž ide na „vrub“ súdu, ktorému sa rozhodnutie nakoniec zrušilo. Dlhší časový odstup nastal taktiež medzi vrátením veci mestskému súdu z krajského súdu (november 2023) a žiadosťou o zapožičanie súvisiacich spisov z iných všeobecných súdov (október 2024), resp. nariadením pojednávania (január 2025). Ústavný súd dodáva, že napadnuté konanie ako celok (vrátane konaní o opravných prostriedkoch sťažovateľky) trvá viac ako 14 rokov a 6 mesiacov, čo aj pri zohľadnení potreby zabezpečovania spisov z iných súdov a ďalších vecí s tým súvisiacich nemožno považovať za optimálne. Konanie dosiaľ nie je právoplatne skončené.

14. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahovo zhodného práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

15. Ústavný súd konštatuje, že doterajšia dĺžka napadnutého konania (14 a pol roka) by síce mohla na prvý pohľad nasvedčovať možnosti zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ale vzhľadom na skutočnosť, že vo veci bolo súdom prvej inštancie už raz právoplatne (a druhý krát ešte neprávoplatne) rozhodnuté, a to po štyroch rokoch od začatia

konania, a s prihliadnutím na predmet konania nemožno konštatovať, že by postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo aj k porušeniu uvedeného práva sťažovateľky. Ústavný súd preto v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

16. Sťažovateľka sa domáhala aj primeraného finančného zadosťučinenia (10 000 eur). Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť, neefektívnu činnosť mestského súdu, správanie sťažovateľky, predmet konania (vec sťažovateľky nespadá do okruhu tzv. privilegovaných typov konania, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou – napr. konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pracovnoprávne spory), okolnosť miernej skutkovej zložitosti veci, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocíťovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, ústavný súd považoval priznanie finančného zadosťučinenia 8 000 eur za primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Ústavný súd priznal sťažovateľke [§ 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 3 výroku nálezu).

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke, ktorej právny zástupca je platiteľom dane z pridanej hodnoty, vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo predstavuje celkom sumu 949,17 eur.

19. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu